

ROMÂNIA

Provocări și oportunitati in lumea post-COVID

Ionuț Dumitru

Economist șef, Raiffeisen BANK România

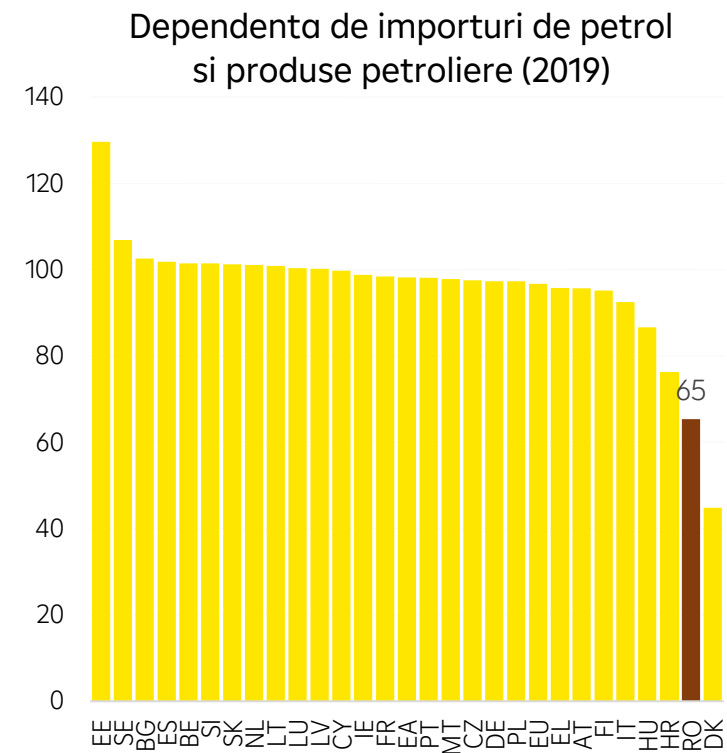
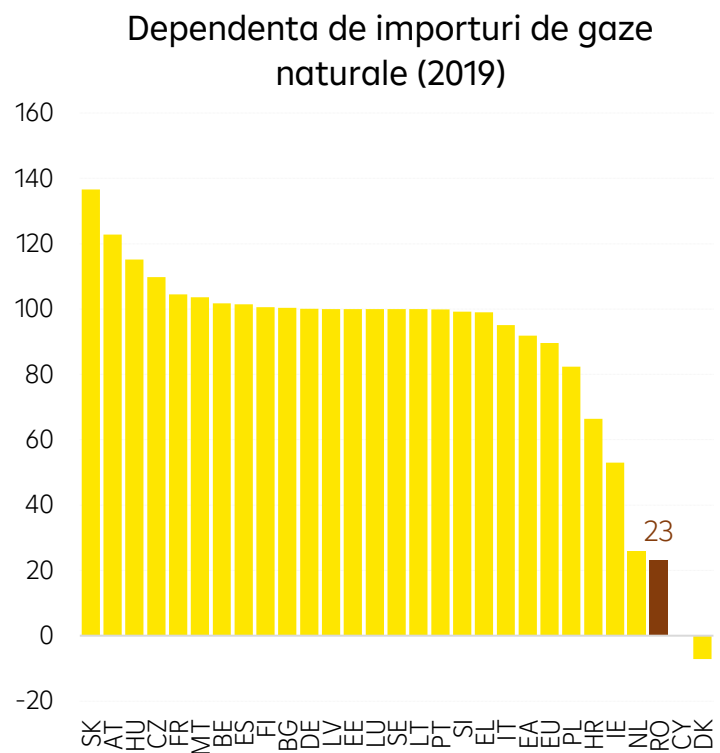
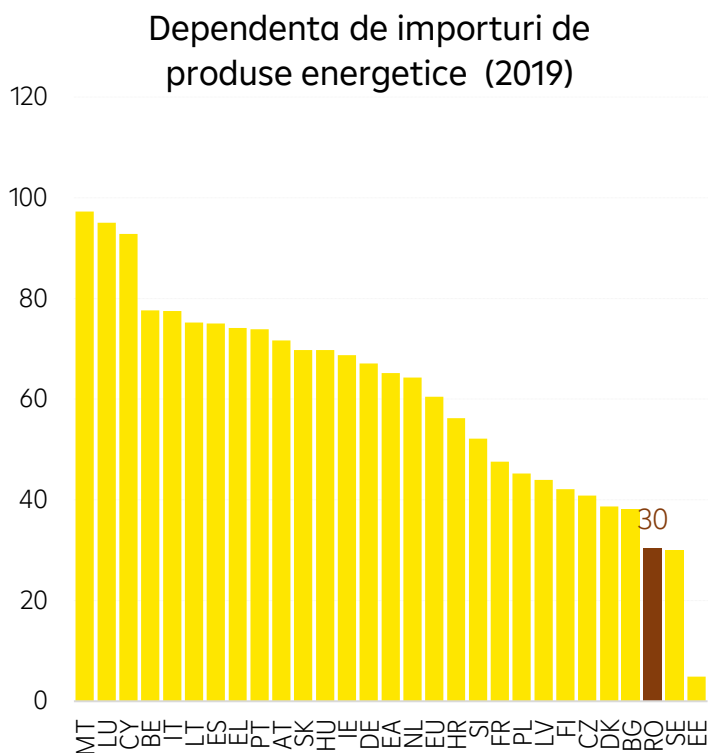
Aprilie 2022

Sector energetic

Dependență redusă de importurile de produse energetice

România are una dintre cele mai scăzute dependențe de importurile de produse energetice din UE

- Dintre țările membre UE, România înregistrează al II-lea cel mai redus grad de dependență de importurile de produse energetice dat fiind faptul că dispune de resurse de combustibili fosili (petrol, gaze naturale și cărbune).

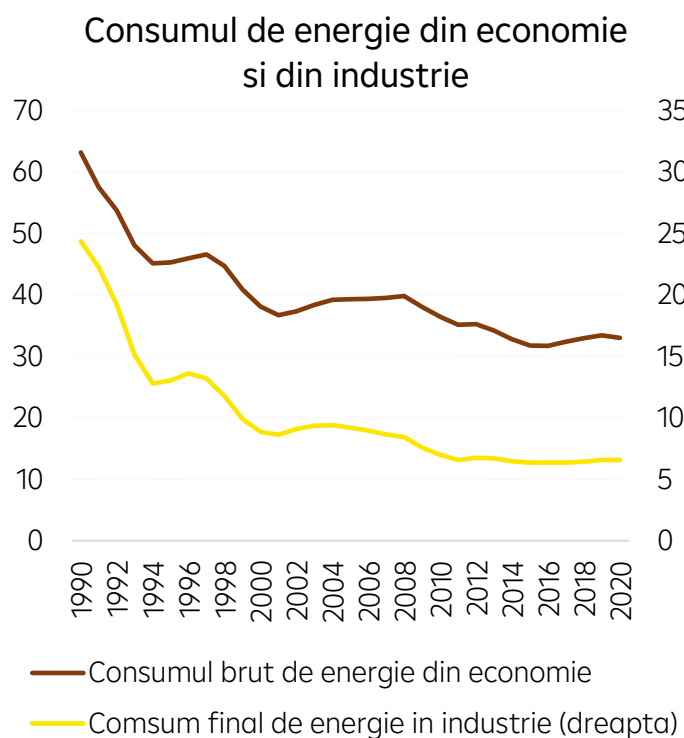

Note: Dependența energetică (%) = (Importuri-Exporturi) / Total energie consumată. Valori negative se înregistrează pentru țările exportatoare, iar valori mai mari de 100 în cazul în care se înregistrează o creștere a stocurilor.

Sursa: Eurostat, Raiffeisen Bank

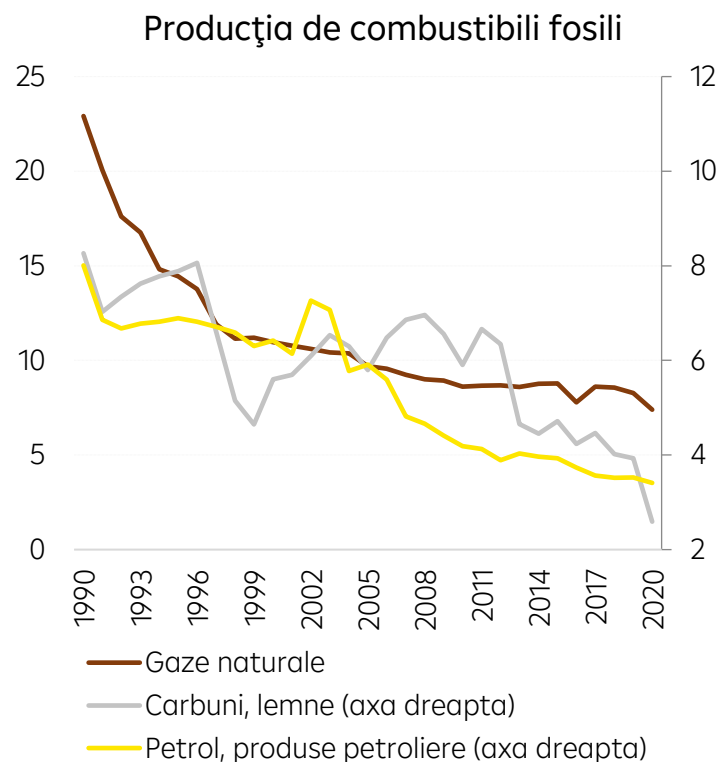
Tendință de creștere a dependenței de importurile de produse energetice

- Închiderea capacităților de producție energoface și industriale, creșterea eficienței energetice a proceselor de producție și consum și modificarea structurii economiei (creșterea ponderii serviciilor) au generat o reducere importantă a consumului de energie în ultimii 30 de ani.
- Producția internă de energie din combustibili fosili (petrol, gaze naturale și cărbuni) a scăzut și ea substanțial în ultimii ani. Mai mult, în ultimii ani importurile au început să contribuie din ce în ce mai mult la acoperirea nevoilor economiei de gaze naturale și petrol.

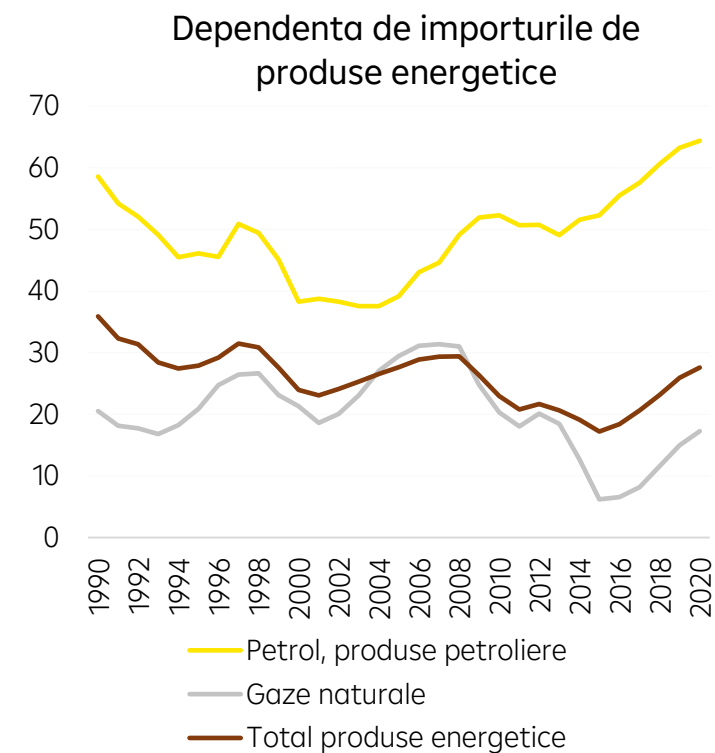

Notă: milioane tone petrol echivalent

Sursa: Eurostat, Raiffeisen Bank

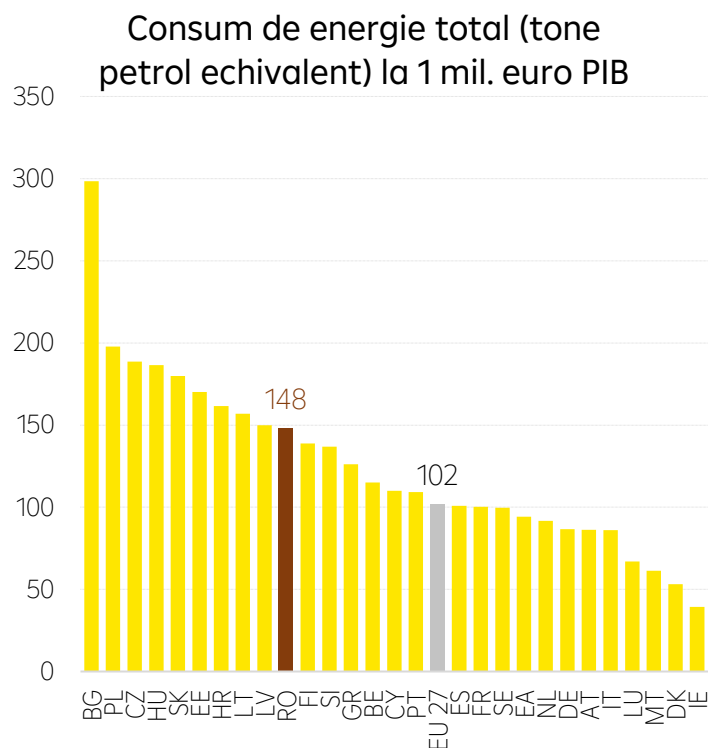
Notă: milioane tone petrol echivalent

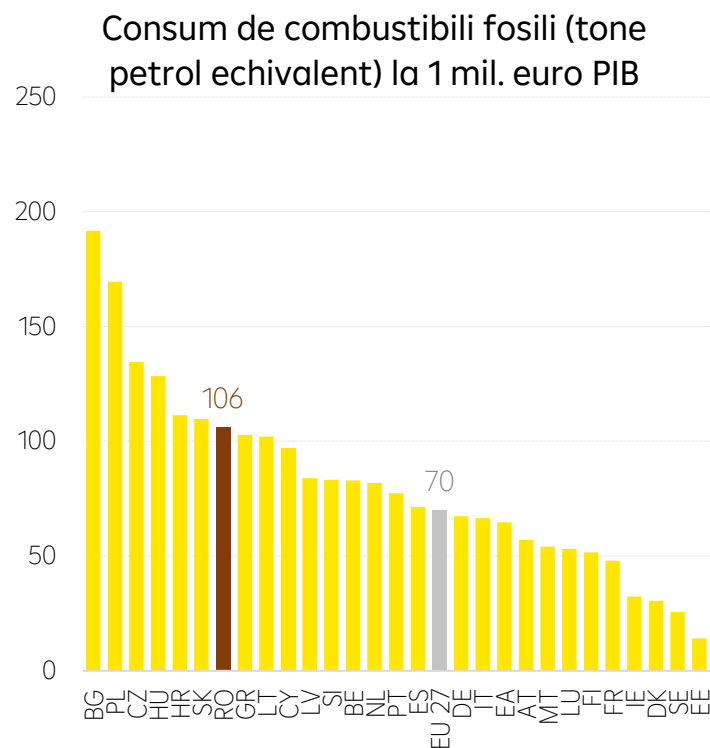
Notă: medii mobile pe 3 ani pentru toti indicatorii

Consum ridicat de energie la nivelul economiei

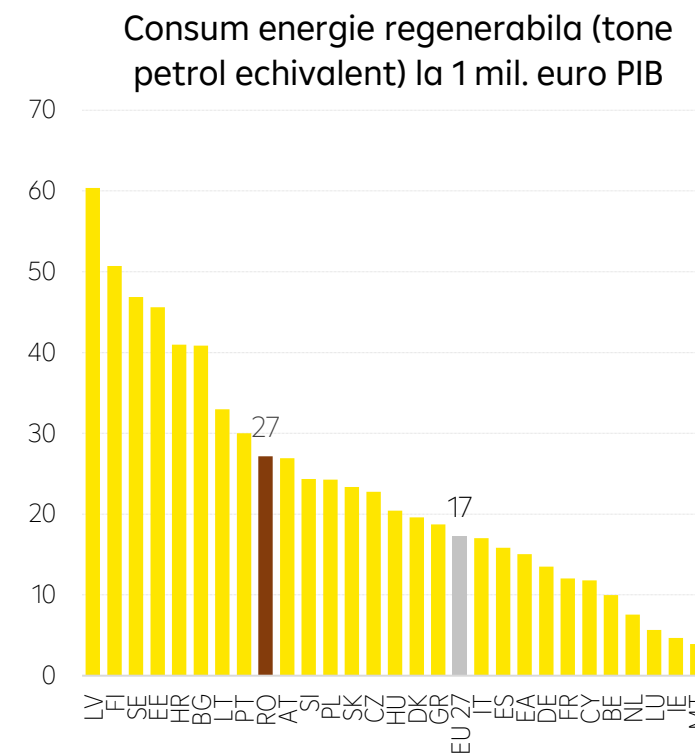
- Generarea producției agregate (PIB) necesită un consum de energie mai ridicat în România comparativ cu majoritatea țărilor din Uniunea Europeană. Acest lucru este consecința unei eficiențe energetice mai reduse și a structurii economiei (pondere mai redusă a serviciilor).
- Consumul de energie obținută din resurse regenerabile are o contribuție importantă la generarea PIB.

Notă: medie pentru anii 2019-2020

Notă: medie pentru anii 2019-2020

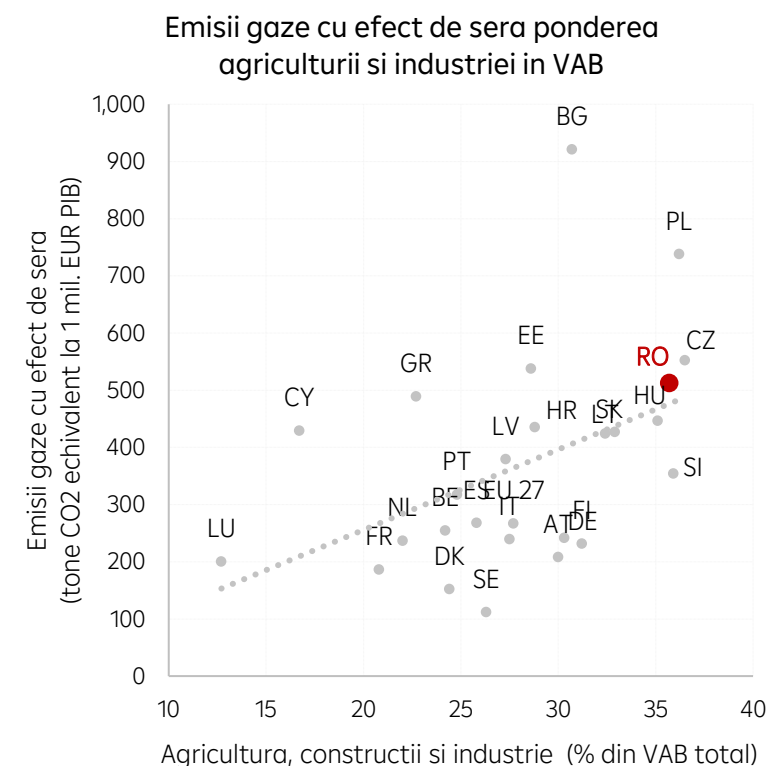
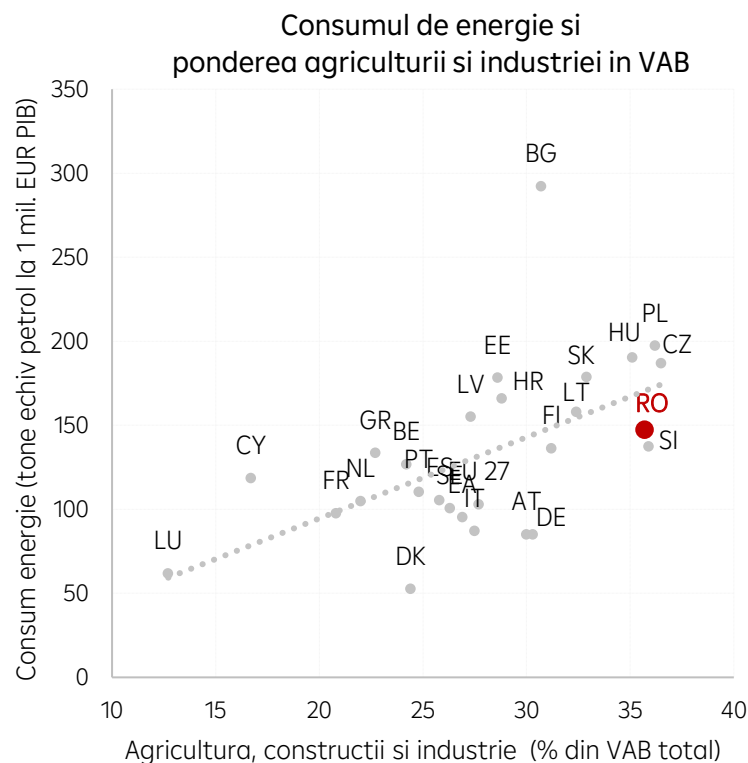
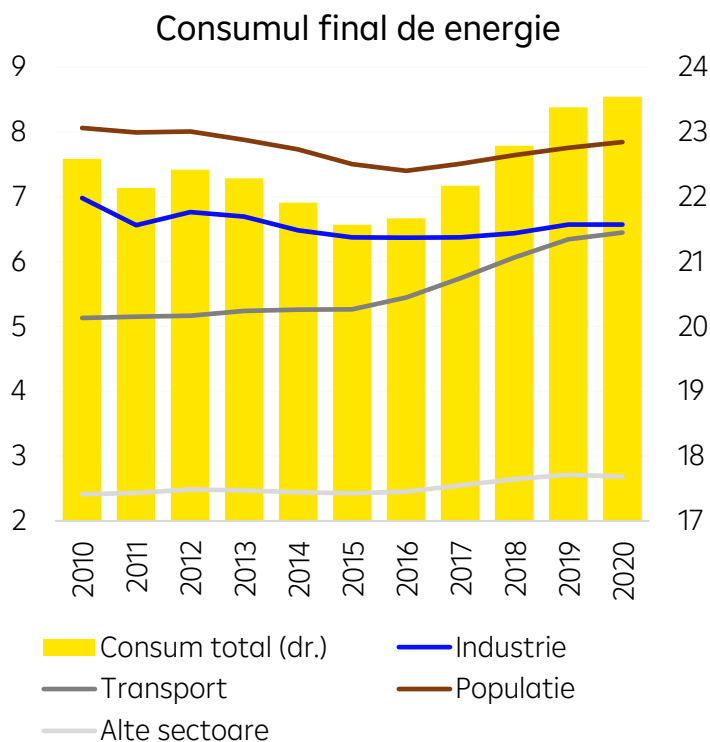

Notă: medie pentru anii 2019-2020

Sursa: Eurostat, Raiffeisen Bank

Nevoi în creștere de resurse energetice

- Creșterea eficienței energetice a proceselor de producție, a celor de transport și a locuințelor va economisi resurse de energie.
- Totuși, nevoile de resurse energetice la nivelul economiei vor crește datorită dezvoltării economice a țării.
- Crearea unor capacități industriale noi în noul context geopolitic și realizarea investițiilor din PNRR vor genera resurse energetice suplimentare.

Notă: medii mobile pe 3 ani în cazul consumului final de energie
Sursa: Ministerul Finanțelor Publice, Raiffeisen Bank

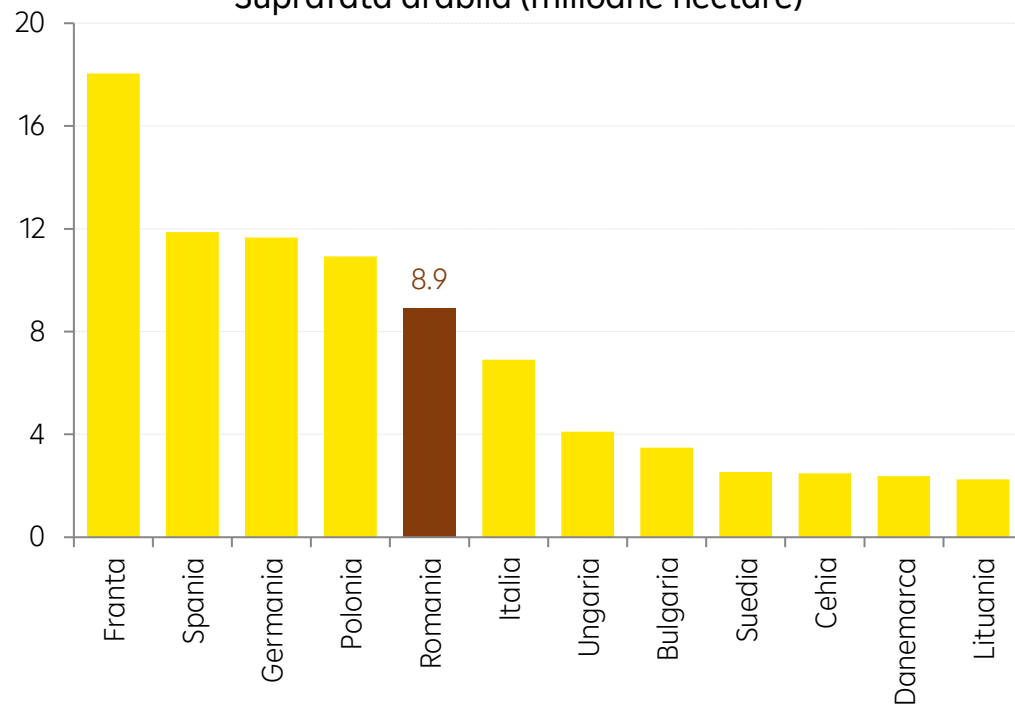
Sector agricol

Potențial agricol ridicat, dar dezechilibre ample în comerțul agro-alimentar

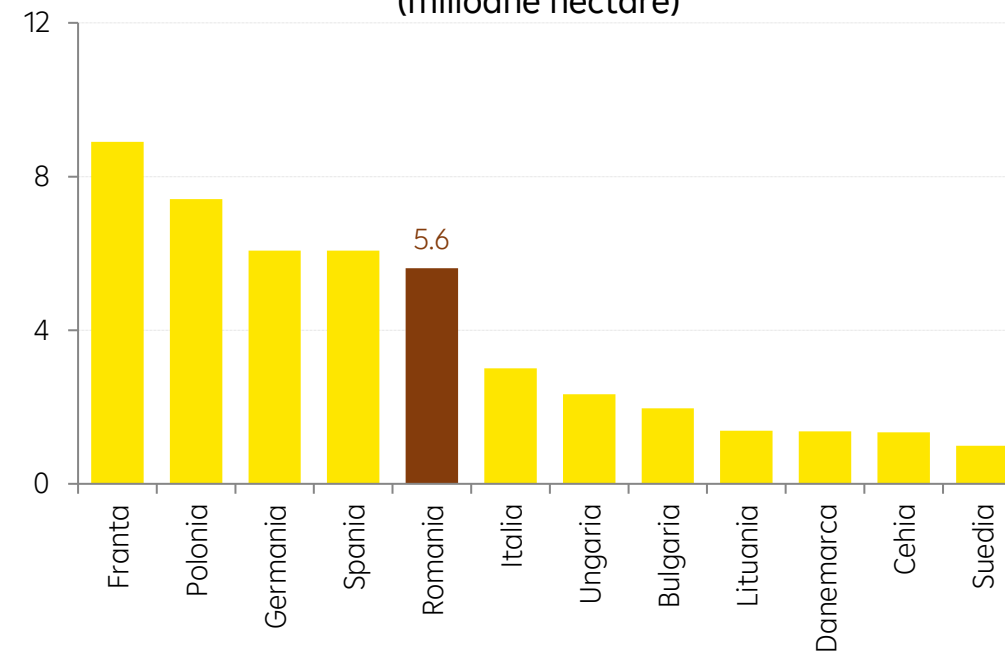
România dispune de resurse importante în domeniul agricol

- România se situează în primele locuri în Uniunea Europeană din punct de vedere al suprafeței arabile și al suprafeței cultivate cu cereale.

Suprafata arabila (milioane hectare)

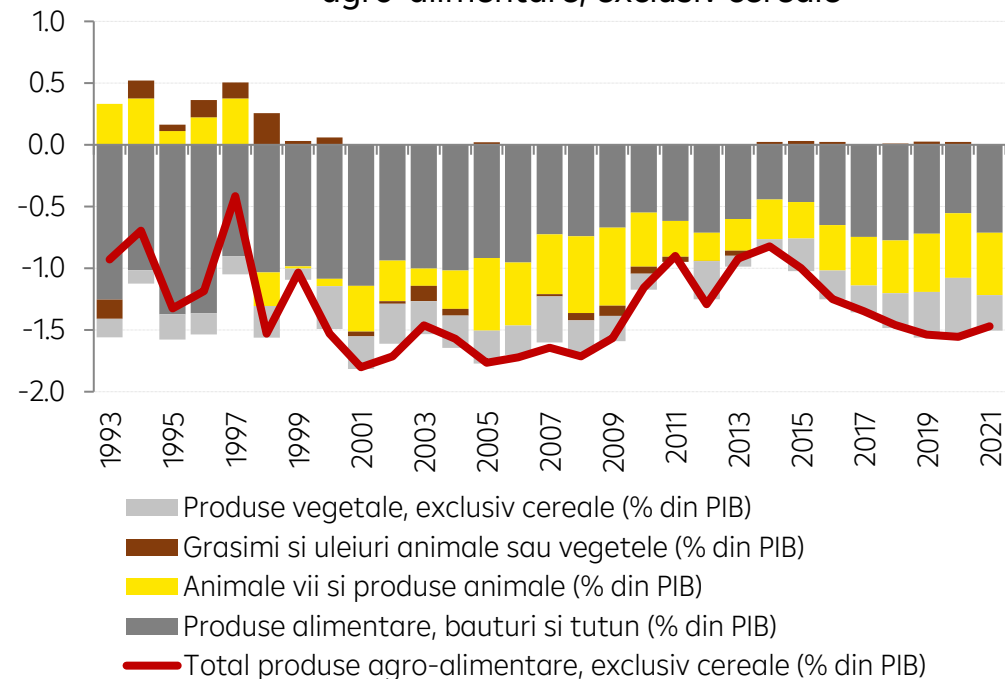
Suprafata cultivata cu cereale (milioane hectare)

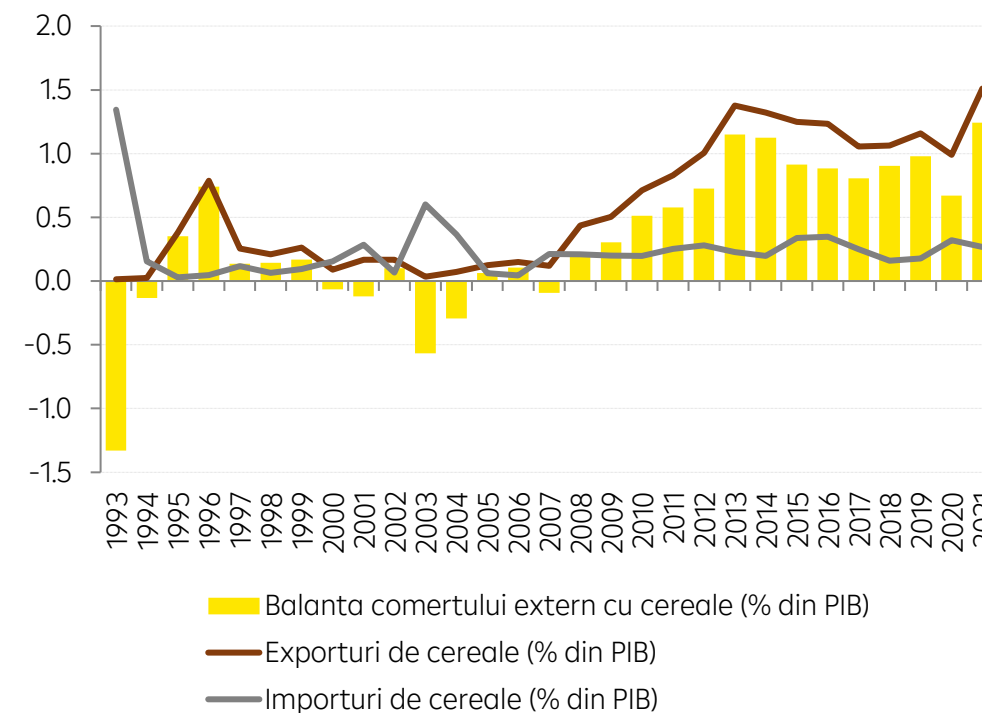
România este un importator net de produse agro-alimentare

- Deficitul balanței comerciale de bunuri alimentare, exclusiv cereale, s-a adâncit semnificativ în ultimii ani.
- Balanța comerțului exterior cu cereale a înregistrat surplus în mod constant în ultimul deceniu.

Balanța comerțului exterior cu produse agro-alimentare, exclusiv cereale

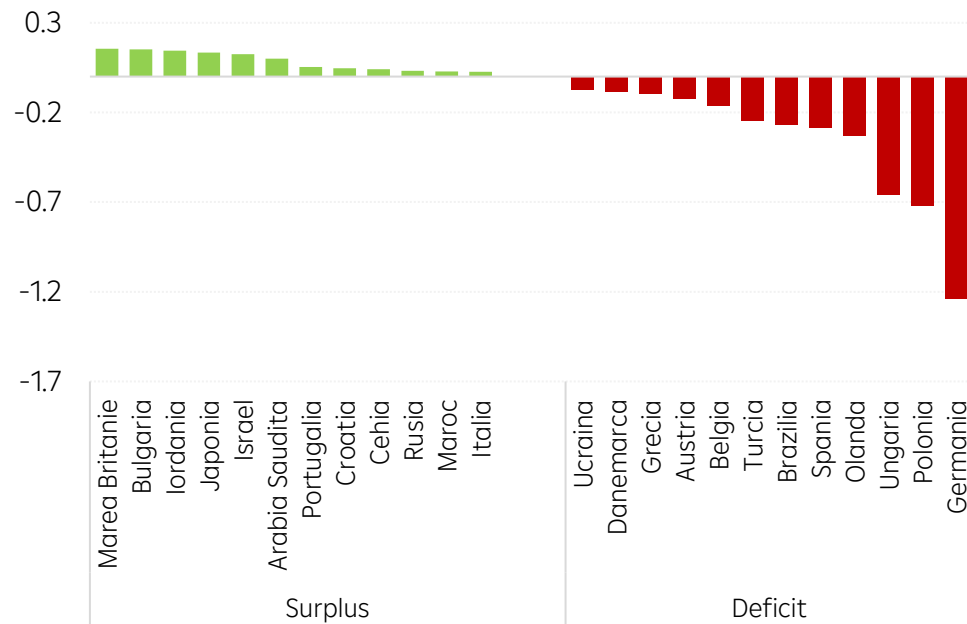

Comerțul exterior cu cereale

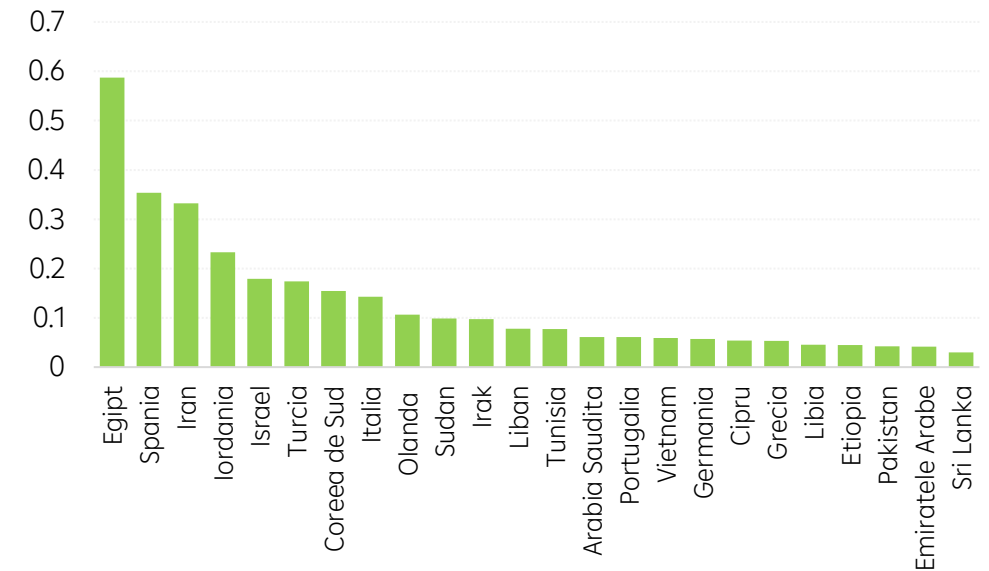

Principalii parteneri cu care România înregistrează surplus/deficit în comerțul cu bunuri agro-alimentare

România: balanța comerțului exterior cu produse agro-alimentare, exclusiv cereale (mld. euro)

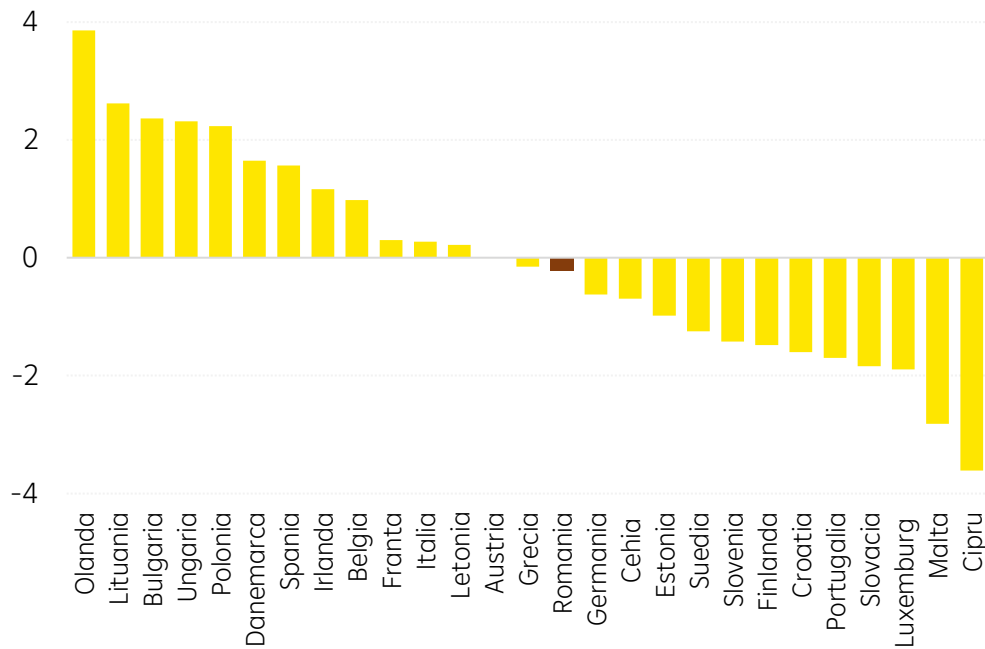
România: balanța comerțului exterior cu cereale (mld. euro)

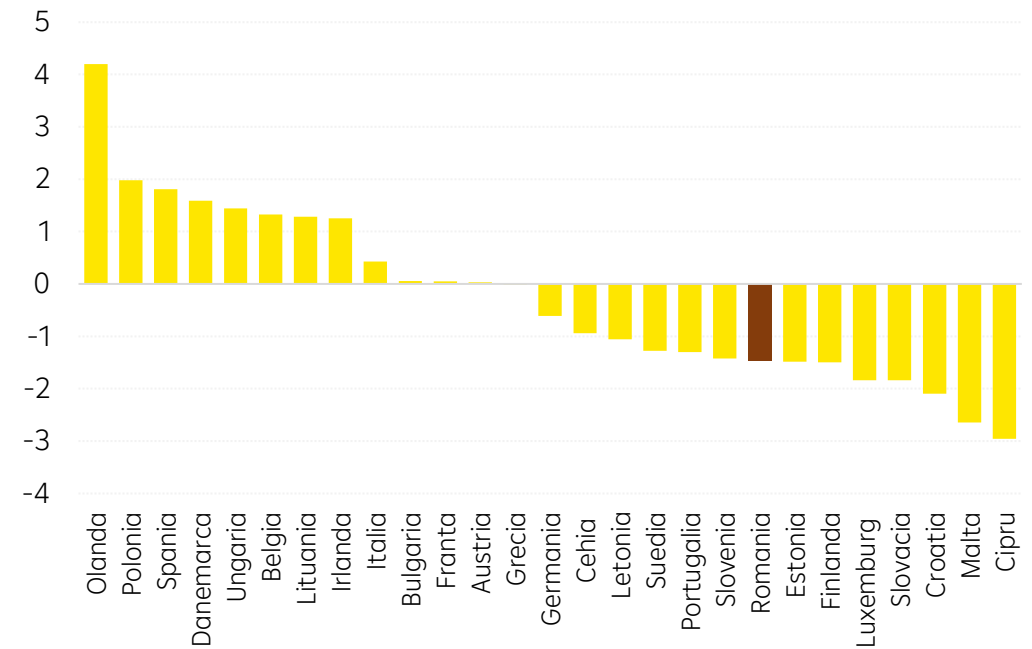
România înregistrează un nivel ridicat al deficitului comercial cu bunuri agro-alimentare comparativ cu celelalte state din UE

- Deficitul comerțului exterior cu bunuri agro-alimentare (excluzând componenta de cereale) din România este unul dintre cele mai ridicate din UE.
- Totodată, România este una dintre puținele țări din regiune care înregistrează deficit la nivelul comerțului cu produse agro-alimentare.

Balanta comerțului exterior cu produse agro-alimentare (% din PIB)

Balanta comerțului exterior cu produse agro-alimentare, exclusiv cereale (% din PIB)

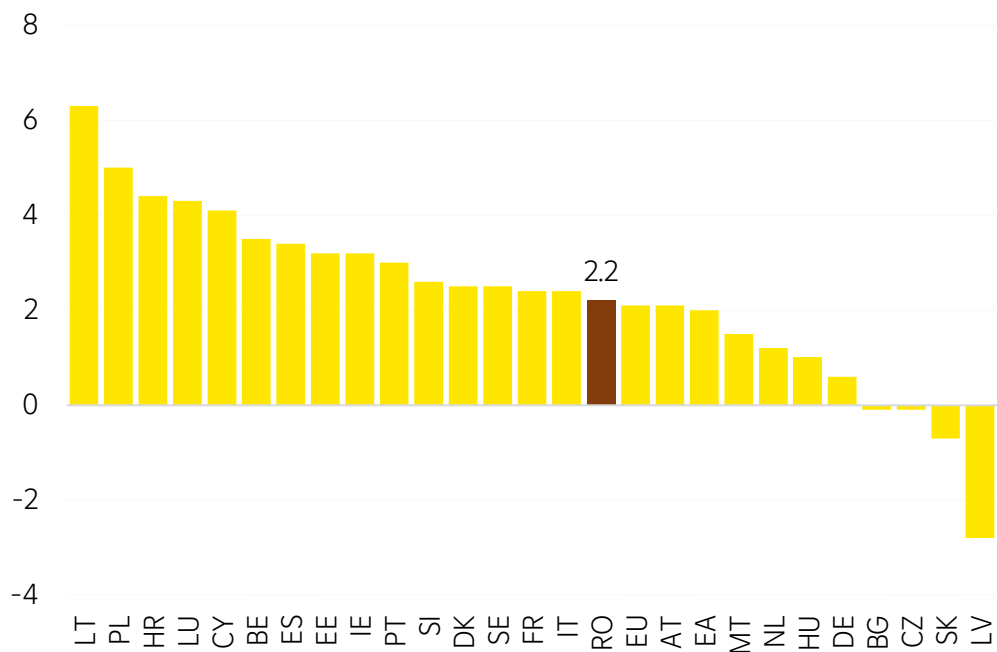
Finanțe publice

Consolidarea fiscală a început, însă slăbiciunile structurale sunt ample la nivelul bugetului public

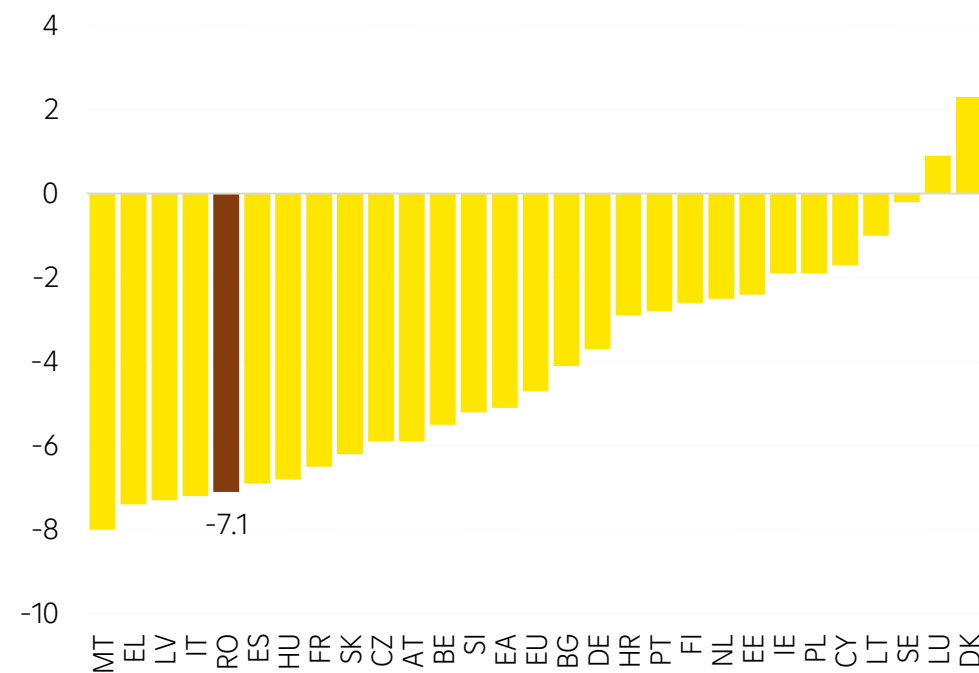
România continuă să înregistreze unul dintre cele mai ridicate deficite bugetare din Uniunea Europeană

- În 2021 deficitul bugetului public s-a redus cu 2,2 procente din PIB ajungând la 7,1% din PIB de la 9,3% din PIB în 2020 (conform standardelor ESA 2010).
- Îmbunătățirea soldului bugetului public din 2021 a fost printre cele mai modeste din UE, nivelul actual foarte ridicat al deficitului public fiind în mare parte explicat de creșterile rapide de salarii publice și pensii realizate în ultimii ani.

Modificarea soldului bugetului public în 2021 fata de 2020 (% din PIB)

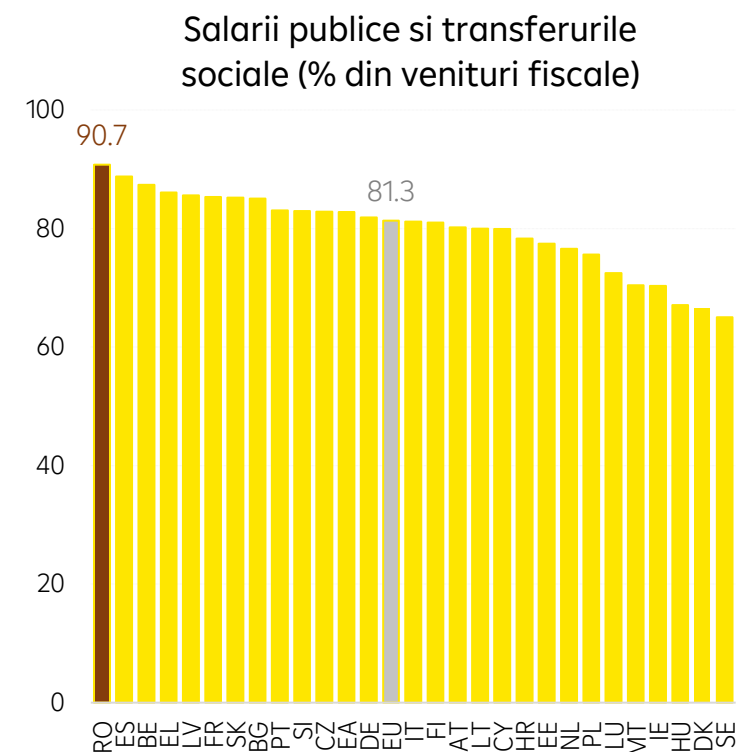
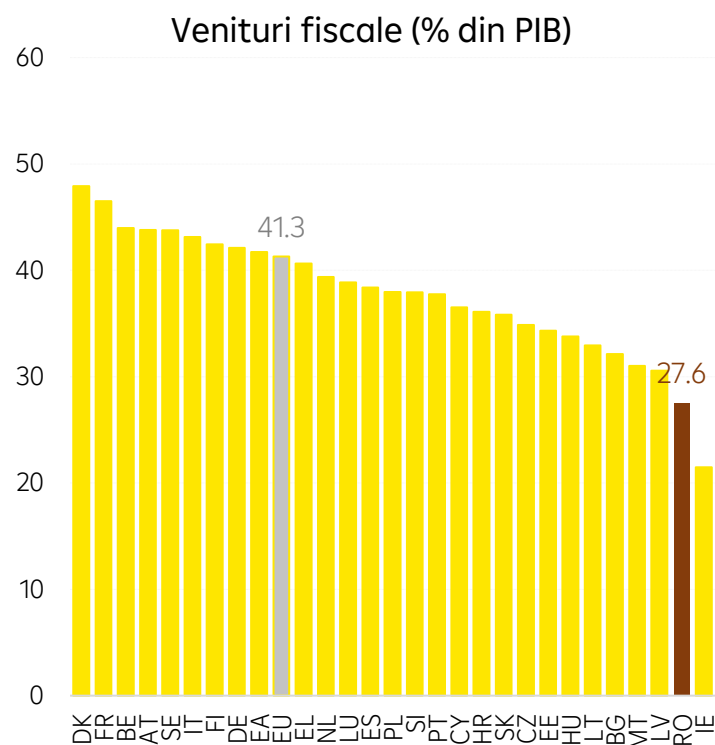
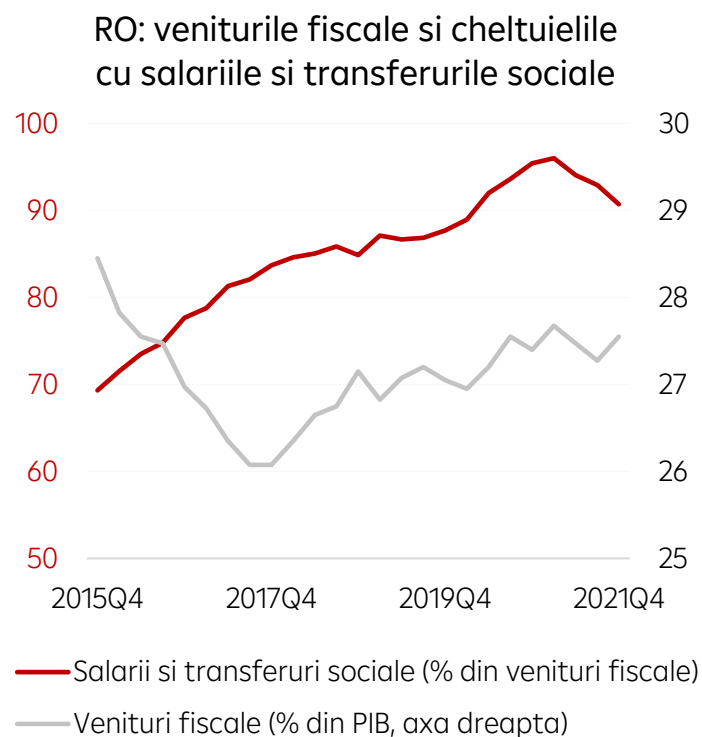

Soldul bugetului public în 2021 (% din PIB)

Slăbiciuni structurale majore la nivelul bugetului public

- România are a II-a cea mai scăzută pondere în PIB a veniturilor fiscale din UE (după Irlanda care are un regim fiscal special).
- România este țara din UE cu cea mai mare pondere a cheltuielilor cu salariile din sectorul public și cu transferurile sociale în veniturile fiscale.

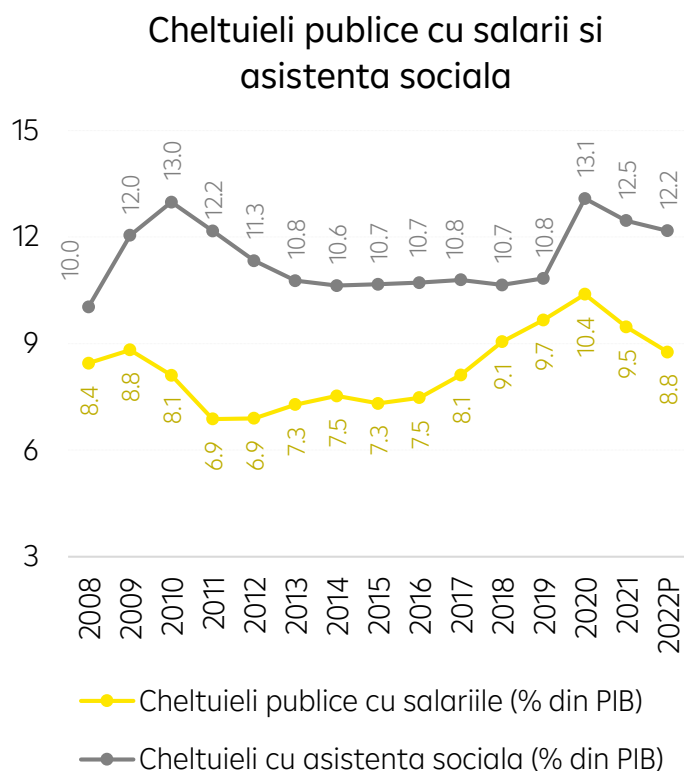

Notă: date cumulate pe 4 trimestre, ultimele valori fiind la T4 2021

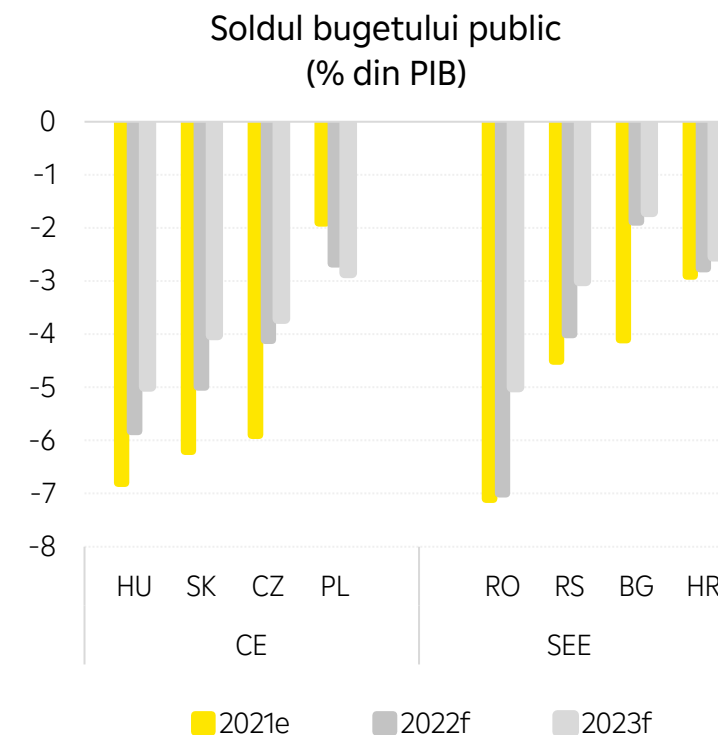
Sursa: Eurostat, Raiffeisen Bank

Consolidarea fiscală este planificată să fie una graduală

- Deficitul public din România ar putea fi cel mai ridicat din Europa Centrală și de Sud-Est în perioada 2021-2023, reprezentând astfel o vulnerabilitate importantă pentru economie. Componenta structurală a deficitului public din România este foarte mare, reflectând creșterile rapide ale salariilor din sectorul public și ale transferurilor sociale din perioada 2016-2020.

		Modificari in % din PIB	
		2021 vs. 2020	2022 vs. 2021
Venituri	Venituri totale	1.4	1.5
	Venituri interne	1.4	0.3
	Impozit pe profit	0.2	0.0
	Impozit pe venit	0.1	0.0
	TVA	0.9	0.3
	Contributii de asigurari sociale	0.1	-0.1
Cheltuieli	Cheltuieli totale	-1.5	0.6
	programe UE	-1.6	-0.9
	Salarii	-1.0	-0.6
	Transferuri sociale	-0.7	-0.2
	Investitii	0.0	1.7
	Bunuri si servicii	0.0	-0.3

Limitare de răspundere

Riscuri și explicații

Avertismente

- Datele privind performanța se referă la trecut. Performanța trecută nu este un indicator de încredere pentru rezultatele viitoare și pentru evoluția prețului unui instrument financiar, a unui indice financiar sau a unui produs de investiții. Acest lucru este cu atât mai mult valabil în situația în care instrumentul financiar, indicele financiar sau produsul de investiții există pentru o perioadă mai scurtă de 12 luni. În particular, această perioadă scurtă de referință nu este un indicator de încredere pentru rezultatele viitoare.
- Performanța unui instrument financiar, a unui indice financiar sau produs de investiții este diminuată de comisioane și taxe, care depind de circumstanțele individuale ale fiecărui investitor.
- Câștigul unei investiții într-un instrument financiar, indice financiar sau produs de investiții poate fi majorat sau diminuat de către fluctuațiile cursului de schimb.
- Prognozele performanțelor viitoare se bazează în totalitate pe estimări și presupuneri. Performanța viitoare efectivă poate devia față de prognoză. În concluzie, prognozele nu sunt un indicator de încredere pentru rezultatele viitoare și pentru evoluția unui instrument financiar, indice financiar sau produs de investiții.

O descriere a conceptelor și metodelor utilizate în pregătirea analizelor financiare este disponibilă [aici](#).

Informații detaliate privind analiza de senzitivitate (procedura pentru verificarea stabilității presupunerilor potențiale făcute în contextul analizelor financiare) este disponibilă [aici](#).

Divulgări ale circumstanțelor și intereselor care pot periclita obiectivitatea Raiffeisen Bank Romania (RBRO) este disponibilă [aici](#).

Distribuția tuturor recomandărilor corespunzătoare calendarului trimestrial anterior datei de publicare, cât și distribuția de recomandări în contextul în care serviciile unei firme de investiții încadrate în secțiunea A (servicii și activități de investiții) sau B (servicii auxiliare) a anexei I a Directivei UE 65/2014 a Parlamentului și a Consiliului European au fost publicate în ultimele 12 luni sunt disponibile [aici](#).

Informații detaliate și actualizate la zi privind metodologia, conflictele de interese și disclaimerul sunt disponibile pe pagina de internet a Raiffeisen Bank Romania SA, la următoarea adresă: <https://www.raiffeisen.ro/despre-noi/guvernanta-corporativa/cercetare-economica/>.

Limitare de răspundere

Important: Citiți precizările de la sfârșitul acestui document pentru a lua cunoștință de posibilele conflicte de interese sau alte cazuri de divulgare a unor informații de interes.

Emis de: Raiffeisen Bank Romania S.A.

Raiffeisen Bank Romania S.A. (denumită în continuare "RBRO"), o instituție de credit având sediul în clădirea Sky Tower, Calea Floreasca nr. 246C, sector 1, cod poștal 014476, București, România, e-mail centrala@raiffeisen.ro, website: www.raiffeisen.ro, CUI 361820, cod fiscal RO014460, cod BIC RZBRROBU, înregistrat la Registrul Comertului sub nr. J40/44/1991, înregistrată în registrul bancar sub nr. RB-PJR-40-009/1999, înregistrat la Autoritatea de Supraveghere Financiară din România sub nr. PJR01INCR/400009 este autorizată și supravegheată de Banca Națională a României (ca instituție de credit), (denumită în continuare „BNR”), strada Lipscani nr. 25, Sector 3, cod poștal 030031, București, România website: www.bnro.ro și de Autoritatea de Supraveghere Financiară (în calitate de intermediar pe piețele de capital, prin Decizia nr. A75/30.01.2014, modificată prin Decizia nr. A239/27.03.2014 și prin Decizia nr. 449/28.03.2019), (denumită în continuare "ASF"), Splaiul Independenței nr. 15, sector 5, Cod Postal 050092, București, Romania, website: www.asfromania.ro.

Acțiunile emise de RBRO nu sunt listate pe nicio bursă de valori. RBRO este emitent de obligațiuni listate pe Bursa de Valori București și este tratat în calitate de emitent pe piața de capital din România. Pentru detalii suplimentare privind calitatea de emitent a RBRO, vă rugăm să accesați următoarea adresă: <https://www.raiffeisen.ro/despre-noi/guvernanta-corporativa/detinatori-de-obligatiuni>.

RBRO este parte a grupului Raiffeisen, grup financiar ce furnizează servicii financiare în Austria, precum și în 15 țări din Europa Centrală și de Est. În plus, grupul înglobează numeroși alți furnizori de servicii financiare, de exemplu servicii de leasing, administrare a investițiilor, dar și servicii în legătură cu fuziunile și achizițiile. RBRO oferă o gamă largă de servicii și produse în domeniul piețelor financiare. Direcția Cercetare Economică și Sectorială din cadrul RBRO produce și furnizează analize și rapoarte privind principalele evoluții macroeconomice din România.

Compania mamă a RBRO este Raiffeisen Bank International AG (denumită în continuare "RBI") (companie listată la Bursa de Valori de la Viena; simbol RBI AV). RBI este o bancă de investiții pentru clienții de tip corporat, cu sediul central în Austria. RBI își desfășoară activitatea în Europa Centrală și de Est (CEE), unde a menținut o rețea de bănci subsidiare, companii de leasing și alți furnizori de servicii financiare pe mai multe piețe. Este posibil ca, în ultimele 12 luni, RBI sau entitățile sale afiliate să fi încheiat tranzacții cu produse sau servicii (care include, dar nu se limitează la serviciile de investiții financiare) sau cu entitatea/ entitățile menționate în prezentul raport, totuși niciun angajat al RBI sau al entităților afiliate nu are capacitatea să influențeze substanța/ fondul raportului de cercetare macroeconomică întocmit de către analiștii din cadrul RBRO.

Acest document este realizat exclusiv în scop de informare și nu poate fi reprodus sau distribuit către alte persoane fără permisiunea RBRO. Acest document este guvernat de legislația română în vigoare și nu reprezintă o solicitare a unei oferte și nici nu este un prospect în sensul Legii nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare sau unei alte legi străine comparabile. Dacă nu se prevede altfel în mod expres, referirea în prezentul document la legislație se referă la acte care sunt în vigoare în România.

Orice decizie de investiție cu privire la instrumente financiare sau produse sau investiții financiare poate fi făcută numai pe baza: (i) unui prospect aprobat sau publicat sau (ii) documentației complete care va fi sau a fost publicată în legătură cu instrumentele financiare sau produsele sau investițiile financiare respective și nu trebuie făcută pe baza prezentului document. Acest document nu constituie o recomandare personală de a cumpăra sau vinde instrumente financiare, sau consultanța în sensul Legii nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare, sau consiliere de orice fel.

Acest document și părți ale sale nu formează baza pentru vreun contract sau obligație de orice natură. Acest document nu ține loc de consultanță necesară pentru cumpărarea sau vânzarea de acțiuni/instrumente financiare sau alte produse sau investiții financiare. În privința vânzării sau cumpărării de instrumente financiare sau produse sau investiții financiare, un consultant/ agent de servicii de investiții financiare autorizat poate să vă ofere servicii de consultanță personalizată pentru achiziționarea de produse de investiții și instrumente financiare.

Limitare de răspundere

Acest document se bazează în mod fundamental pe informația disponibilă în mod general și nu se bazează pe informații confidențiale pe care autorul care a produs acest document le-a obținut exclusiv pe baza relațiilor sale cu o terță persoană. Informațiile conținute aici au fost obținute din surse publice considerate a fi de încredere de RBRO. În orice caz, RBRO nu face nicio declarație sau nu acordă nicio garanție cu privire la acuratețea sau caracterul complet al acestora. În toate situațiile în care RBRO consideră că o sursă nu este de încredere, RBRO va indica clar în raport acest lucru.

Performanțele trecute nu sunt o garanție pentru performanțele viitoare ale instrumentelor financiare. Nicio asigurare nu poate fi dată cu privire la câștigul rezultat din portofoliul de instrumente financiare sau cu privire la un anumit emitent descris în raport. Este posibil ca, din cauza diverșilor factori, proiecțiile să nu se realizeze. Nici RBRO și nici unul dintre directorii, ofițerii sau angajații săi nu sunt responsabili pentru vreo pierdere sau pagubă care ar putea rezulta din utilizarea acestui document, sau a conținutului sau în vreun fel.

Orice tranzacție cu instrumente financiare implică riscuri printre care sunt incluse, dar nu se limitează la acestea: fluctuația prețurilor în piața relevantă; lipsa de predictibilitate în distribuirea dividendelor, profitabilitate și profituri; fluctuația ratelor de schimb, a ratelor de dobândă și a randamentului.

Acest document poate include referiri la instrumente financiare în legătură cu care RBRO sau o altă persoană în legătură strânsă cu aceasta sau parte din același grup financiar ar putea acționa ca formator de piață sau furnizor de lichiditate, coordonator sau coordonator asociat al oricărei oferte publice de instrumente financiare a emitentului în ultimele 12 luni sau ca parte a unui contract cu emitentul referitor la prestarea de servicii de investiții financiare oferite de RBRO sau în legătură cu producerea prezentului raport. De asemenea, RBRO sau o altă persoană în legătură strânsă cu aceasta sau parte din același grup financiar ar putea avea o poziție lungă sau scurtă netă în orice moment, inclusiv o poziție care e posibil să se fi acumulat pe baza informației conținută în prezentul document, anterior diseminării acestuia. RBRO poate să fi realizat o tranzacție proprie în oricare din investițiile menționate aici, sau în investiții asociate și sau ar putea avea o poziție sau o deținere într-un astfel de instrument. RBRO ar putea să se angajeze în tranzacții, în nume propriu sau în numele clienților, într-o manieră inconsistentă cu cele exprimate în prezentul document. Alte persoane angajate în RBRO, incluzând pe cei ce recomandă strategii de investiții financiare, pe cei ce fac parte din forța de vânzări a băncii și alți analiști financiari, pot avea opinii contrare celor prezentate în acest document.

Este posibil ca prezentul document să fi fost transmis emitentului la care se referă direct sau indirect recomandarea și să fi fost modificat ulterior. În condițiile în care nu este declarat expres în mod contrar, analistul care a pregătit (sau a contribuit la) acest raport nu este compensat de RBRO pentru veniturile obținute de bancă din tranzacții cu instrumente financiare obiect al serviciilor de investiții furnizate de RBRO. Compensarea analistului sau analiștilor acestui raport se bazează (printre altele) pe profitabilitatea globală a RBRO, care include, între altele, câștiguri din furnizarea de servicii de investment banking și alte tranzacții ale RBRO. În general RBRO interzice analiștilor și persoanelor care contribuie la acest raport să dobândească acțiuni sau alte instrumente financiare ale oricărei companii care este subiect de cercetare pentru analiști (și alte persoane care contribuie la furnizarea serviciilor de cercetare pentru investiții), dacă o astfel de achiziție nu este autorizată de departamentul de conformitate al RBRO, în prealabil și în mod expres.

RBRO a stabilit următoarele aranjamente organizatorice și administrative, incluzând „ziduri chinezești”, pentru a împiedica sau preveni conflictele de interese în legătură cu recomandările: RBRO a conceput zone de confidențialitate în mod fundamental obligatorii. Zonele de confidențialitate sunt unități în cadrul instituției de credit care sunt izolate de alte unități prin măsuri organizatorice care guvernează schimbul de informație, pentru ca informația relevantă pentru conformitate este în mod continuu sau temporar procesată în aceste zone.

Informația relevantă pentru conformitate nu trebuie să părăsească o zonă de confidențialitate și trebuie tratată ca fiind strict confidențială în operațiunile interne care țin de activitate, inclusiv interacțiunea cu alte unități. Aceasta nu se aplică transferului de informație necesar pentru operațiunile obișnuite în activitate. Un astfel de transfer de informație este limitat, oricum, la ceea ce este absolut necesar (principiul „trebuie să știi”). Schimbul de informație relevantă pentru conformitate între două zone de confidențialitate trebuie realizat cu implicarea ofițerului de conformitate.

RBRO poate să fi realizat o tranzacție proprie în oricare din investițiile menționate aici, sau în investiții asociate și sau ar putea avea o poziție sau o deținere într-un astfel de instrument. RBRO ar putea să se angajeze în tranzacții, în nume propriu sau în numele clienților, într-o manieră inconsistentă cu cele exprimate în prezentul document.

RBRO și/sau angajații săi nu au obligația de a aduce la zi, modifica sau amenda sau în alt mod notifica un destinatar al acestui raport dacă informația sau recomandarea prevăzută aici se schimbă sau devine inexactă imediat. Frecvența rapoartelor subsecvente, dacă există una, rămâne la discreția autorului și a RBRO.

Limitare de răspundere

Aspecte care trebuie divulgate conform legislației aplicabile

Următoarele informații cu privire la acțiuni sunt făcute publice la secțiunea Divulgări aplicabile de mai jos:

1. RBRO sau una din entitățile afiliate deține o poziție netă lungă sau scurtă care depășește 0,5% din totalul capitalului social al emitentului, calculat în concordanță cu articolul 3 din Regulamentul (EU) nr. 236/2012 și cu Capitolul III și IV din Regulamentul Delegat al Comisiei (EU) nr 918/2012;
2. RBRO sau una din entitățile afiliate deține mai mult de 5% din capital social total listat al emitentului;
3. Emitentul deține mai mult de 5% din întreg capitalul social al RBRO sau a unei dintre entitățile afiliate;
4. RBRO sau companiile afiliate au interese financiare semnificative cu privire la un emitent;
5. RBRO și una dintre entitățile sale afiliate este formator de piață (sau specialist) sau este numit sponsor, manager de stabilizare sau furnizor de lichiditate pentru instrumentele financiare ale emitentului;
6. În ultimele 12 luni, RBRO sau una dintre entitățile afiliate au jucat un rol important sau a fost coordonator sau coordonator asociat într-o ofertă publică de instrumente financiare ale emitentului;
7. În ultimele 12 luni, RBRO sau una dintre entitățile sale afiliate a fost parte într-un contract cu privire la prestarea altor servicii de investiții financiare pentru emitent (inclusiv în asumarea unui rol ca agent de plată) sau a primit o compensare pentru aceste servicii în aceeași perioadă (în acest caz, divulgarea are loc doar dacă nu încalcă confidențialitatea cu privire la informația de afaceri);
8. RBRO sau una dintre entitățile sale afiliate a intrat într-un contract cu emitentul cu privire la furnizarea de recomandări de investiții;
9. Analistul responsabil deține instrumente financiare ale emitentului pe care el/ea le analizează;
10. Analistul responsabil este un membru al conducerii executive, consiliului director sau consiliului de supraveghere al emitentului pe care el/ea îl analizează;
11. Analistul responsabil sau alte persoane fizice, care sunt implicate în pregătirea analizei financiare, au primit sau au cumpărat acțiuni ale emitentului pe care el/ea îl analizează anterior oferirii acestora către public. Prețurile la care acțiunile au fost achiziționate și datele de achiziție vor fi publicate;
12. Compensarea analistului responsabil sau a persoanelor fizice, care sunt implicate în pregătirea analizei financiare, sunt legate de tranzacțiile efectuate de către RBRO în nume propriu sau ale unei dintre entitățile afiliate cu emitentul în cauză.

Divulgări aplicabile: Nu există

Data producerii raportului: 26 aprilie 2022, 3:40 PM

Data primei diseminări: 28 aprilie 2022, 10:00 AM